

לקראת שבת

בטורונטו

ע"י מרכז חב"ד לדוברי עברית - הרב ישראל לנדא • 7770 Bathurst St. Thornhill ON • (905) 709-7917 Fax (905) 709-7770 Tel

יש חדש

ברביקו קהילתי

מרכז חב"ד לדוברי עברית מזמין אתכם לברביקו קהילתי ואטרקציות לכל המשפחה. יום ראשון כ"ד אלול, 6 בספטמבר בין השעות 12:30-4:30 אחה"צ חיות | מתנפחים | ברביקו | תחנות משחק הכניסה חופשית (חלק מהמשחקים והאוכל בתשלום)

צהרון - מסגרת After school

ההרשמה למסגרת הלימודים After school נמשכת, הלימודים יתקיימו בימים שני, שלישי ורביעי לאחר שעות הלימודים. פרטים נוספים במשרד.

סעודת ראש השנה

כמידי שנה, תתקיים סעודת ראש השנה במרכז חב"ד לדוברי עברית.

קידוש וסעודה, סימני החג, אווירה ישראלית. פרטים נוספים בקרוב.

Chai Hebrew School

נמשכת ההרשמה ל"היברו סקול" - חינוך יהודי באווירה ישראלית.

לפרטים נוספים: 905.709.7770#242 או באימייל info@chaihebrewschool.ca

בר מצוה קלאב

במרכז חב"ד מתקיים מחזור נוסף של 'בר מצוה קלאב' המאפשר לנערים ללמוד יהדות ומסורת ישראל בצורה חווייתית ומיוחדת, מיועד לנערים בגילאי 12-14. למעוניינים להצטרף, ניתן להירשם במשרד 905.709.7770

זמני השבת

פרשת שופטים

8:05 p.m.	הדלקת נרות
9:08 p.m.	צאת השבת

פגישה עם המלך בבגדי החולין

בימים האלה בורא העולם בא לקראתנו ופוגש אותנו כפי שאנחנו. גם אם נשמותינו מכוסות אבק מטרדות היום-יום. גם אם איננו מושלמים

את כללי הנימוס הנהוגים בארמון המלכות. לעומת זה, כאשר המלך יוצא לשדה, הוא פוגש את בני העם כפי שהם - בבגדי עבודה, מאובקים ומיוזעים, מחוספסים ועממיים.

זה חודש אלול. בימים האלה בורא העולם בא לקראתנו ופוגש אותנו כפי שאנחנו. גם אם אין לנו 'בגדים' מתאימים (תורה ומעשים טובים). גם אם נשמותינו מכוסות אבק מטרדות היום-יום. גם אם איננו מושלמים ומלאים מגרעות.

ורבי שניאור-זלמן מוסיף שהמלך מקבל את כל הבאים בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם. לא דיי שהוא מקשיב לבקשות בני העם, הוא גם ממלא אותן מתוך שמחה ומאור פנים. הבורא מאיר עלינו את שלוש-עשרה מידות הרחמים, ולכן אלה ימי אהבה יקרים מפה.

הלב מרגיש

הביטוי להתגלות עצומה זו מצד הבורא היא ההתעוררות האופפת אותנו בימי אלול. נשמתנו חשה את 'המלך' הנמצא ב'שדה'. בלב כל יהודי, יהיה מי שיהיה ויהיו מעשיו אשר יהיו, מורגשת התעוררות מסוימת בימי אלול. לא תמיד הוא מודע למשמעותה; לא תמיד הוא יודע להפנותה לכיוונים הנכונים. אבל הוא מרגיש שצריך להשתנות, להשתפר; הוא חש כמיהה לדבר מה רוחני, עליון.

יש רק דבר אחד שעלינו לעשות - לצאת אל המלך, לפנות אליו, לפתוח את הלב. וכשנעשה כן ודאי נזכה לכתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה. ■

שבוע נכנסנו לחודש אלול, חודש התשובה והרחמים. תקיעת השופר כבר בוקעת מבית הכנסת ומזכירה כי עוד שנה מתקרבת לסיומה, וכי בעוד שבועות מספר נתייצב לפני מלך מלכי המלכים בימים הנוראים.

ימי אלול הם זמן של חשבון נפש, בדיקה עצמית, חרטה על דברים שאולי לא היו כתיקנם, קבלת החלטות טובות לעתיד. מטבע הדברים, העיסוק בעניינים האלה משרה עלינו רצינות וכובד ראש, ועל זה נוספת אימת ימי הדין המתקרבים.

ואולם החסידות מאירה את חודש אלול באור חדש. אלה ימים של אהבה גדולה ושל התקרבות עצומה מצד בורא העולם אלינו. ביטוי לכך ניתן במשל הידוע 'המלך בשדה', של רבי שניאור-זלמן מלאדי (מייסד חסידות חב"ד), בספרו 'ליקוטי תורה'.

המלך מאיר פנים

הקב"ה נמשל בימי חודש זה למלך שיוצא אל השדה ומניח לכל החפץ בכך לגשת אליו ולהביע לפניו את כל משאלותיו. בימים כתיקונם קשה לאזרח הפשוט להגיע אל המלך. עליו להיות בעל סגולות מיוחדות כדי שהמלך יאות להיפגש עמו. ואולם יש זמנים שבהם המלך יוצא אל העם, אל השדה הפתוח. שם אין הוא מוקף סוללה של מזכירים, פקידים ומנהלי לשכה. שם אין דבר החוצץ בינו ובין האזרח הקטן. כל הרוצה יכול לגשת אליו ולשטוח את בקשותיו.

במשל הזה יש עוד פרט חשוב - כל ימות השנה גם אם ניתנת לאדם הזדמנות לפגוש את המלך, הוא נדרש להתלבש בבגדים המתאימים וללמוד

מה פירוש השם "אלול"?

שימושון לחודש אלול

בראשי התיבות של המילים "אינה לידו ושמי לך" - רמז לכך שבחודש אלול יש להתחזק ולהוסיף בלימוד התורה, ה"מקלט" הרוחני.

חודש התשובה

השם "אלול" מרמז גם שחודש זה הוא הזמן המתאים לעשות תשובה.

התורה מבטיחה שבזכות התשובה נזכה לגאולה ולקיבוץ הגלויות, ואז יאבד מן העולם היצר הרע, שגורם לליבו של האדם להימשך אחר תאוות ומעשים רעים. כמו שכתוב: "וְשָׁבָת עַד ה' אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי... וְשָׁבָת ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתָךְ... וְשָׁבָת ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת לִבְךָ וְאֶת לִבְּךָ וְרָעָה לְאֶהֱבָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לִבְּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ". נשים לב שראשי התיבות של המשפט "את לבבך ואת לבב..." יוצרים את הצירוף "אלול".

חודש החסד

שמו של חודש אלול קשור גם לנתינה ועשיית חסדים.

חג הפורים הוא יום של קירוב לבבות בעם ישראל, בו מקיימים מצוות ייחודיות המגבירות את הקשר החברתי ומעצימות את האחוה היהודית: "משלוח מנות" - שליחת מנות מזון מאיש לרעהו, ו"מתנות לאביונים" - הענקת מתנות וכסף לעניים. והנה פלא, גם בפסוק במגילת אסתר שבו מופיעות המצוות הללו, מסתתר שמו של חודש אלול: "וּמְשָׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוֹת לְאֶבְיוֹנִים" - ארבע המילים האחרונות מתחילות באותיות "אלול".

לסיכום: חודש אלול הוא תקופה מיוחדת! מספיק להסתכל על התאריך ומיד להיזכר בצו השעה ולנצל את הימים המסוגלים הללו גם לנתינת צדקה ועשיית חסד. ■

(כולנו מכירים את זה מעולם הרגשות שלנו...). אבל חודש אלול הוא תמיד זמן של התקרבות, שבו האהבה האינסופית נחשפת והקשר מתעצם. זהו חודש שלם שמתחילתו ועד סופו שוררת קרבה מיוחדת בין עם ישראל לבין אביהם שבשמים, ולכן אין זמן טוב ממנו להתקרבות של אהבה של יהודי לאלוקים.

זה מרומז בשמו של החודש, שמרכיב את ראשי התיבות של המילים מתוך הפסוק במגילת שיר השירים: "אֲנִי לְדֹדִי דֹדִי לִי" - "אני" זה עם ישראל ו"דודי" (אהובי) הוא הקדוש ברוך הוא. הדרך שלנו לחזק את הקשר שלנו לאלוקים ולבטא את הקרבה אליו היא התפילה, ולכן בחודש אלול מרבית בתפילה בכוונה.

חודש התורה

בשם "אלול" יש רמז גם להתעוררות בתחום לימוד התורה, ולהשפעה שיש ללימוד התורה על האדם.

אבל לפני כן, כמה מילים:

התורה קובעת כי אדם שהרג אדם בשגגה יעזוב את מקום מגוריו וימלט ל"עיר מקלט" - עיר ייעודית מתוחמת שמספקת להורג הגנה מפני קרוביו של המת העלולים לנקום בו ("גואל הדם"). וכך אומרת התורה: "מִכָּה אִישׁ נָמַת... אֲשֶׁר לֹא צָדָה וְהָאֱלֹקִים אָנָּה לִדְוֹ וְשִׁמְתִי לָהּ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוֹס שָׁמָּה".

חז"ל מסבירים שמעבר ל"מקלט" הפיזי שאליו נמלט הרוצח, ההבטחה האלוקית "ושמתי לך מקום" מרמזת גם על דברי התורה. כלומר, אפילו מי שנכשל בהריגת נפש, אם רק יניח את עיסוקיו ויקדיש את חייו ללימוד תורה, יינצל מהעונש הצפוי לו ויזכה גם להגנה רוחנית ממלאך המוות! וגם בפסוק הזה מרומז שמו של חודש אלול,

שאלה

לכל חודש יש שם... סקרן אותי לדעת מה משמעות השמות של החודשים העבריים, ובמיוחד, מה משמעות השם של החודש האחרון בשנה העברית - חודש אלול?

תשובה

שמות החודשים העבריים אינם כתובים בתורה (בתורה החודשים רק ממוספרים, אך אין להם שמות). למעשה, השימוש בהם התחיל רק בימי גלות בבל, לאחר חורבן בית המקדש הראשון, במאה הרביעית לפני הספירה. עם זאת, השמות הללו נקבעו כשמות בעלי משמעות מכוונת על ידי הנביאים באותו דור, שאף מצאו להם רמזים בתורה.

בקשר לחודש אלול: זהו החודש האחרון של השנה, ובו מתכוננים ל"ימים הנוראים" שפותחים את השנה החדשה. בשם "אלול" יש כמה משמעויות ורמזים שקשורים להכנות הרוחניות שצריך לבצע במהלך החודש.

חודש החשבון

הרעיון הכללי של החודש, בתור החודש האחרון של השנה, הוא היותו תקופה שבה כל אחד צריך לערוך חשבון נפש אישי. כל אדם צריך לסקור את מעשיו במשך השנה החולפת, לשים לב לטעויות ולהסיק מסקנות לגבי העתיד. הביקורת הפנימית הזו נקראת בארמית "אילול".

חודש ההתקרבות

חודש אלול הוא הזמן שבו האדם זוכה ליחס הקרוב ביותר מאלוקים. ישנם מצבים או זמנים שבהם האהבה ההדדית בין עם ישראל לקדוש ברוך הוא קצת מתעממת ואיננה גלויה ומורגשת

הסיפור שלי

סיפור מעורר השראה
לשולחן השבת

שיקגו - ארץ זבת חלב יצחק קוסובסקי

לפני מאה שנה, חסידי חב"ד רבים חיו באזור המערב התיכון של ארצות הברית; לא רק בשיקגו, אילינוי, אלא גם בערים קטנות יותר בוויסקונסין, כמו מְיִטוֹנְק וְשְׂבוֹיִגֵן.

אולם, רוב המהגרים היהודים שומרי המצוות שהגיעו לארצות הברית לפני מלחמת העולם הראשונה, הסתייגו מלהתרחק מערבה מניו יורק; בשיקגו הייתה יהדות מסוימת - אך לא גדולה או חזקה כמו זו שבניו יורק. לא הייתה בה ישיבה עד לתחילת שנות תר"פ (1920), שאז נוסד "בית המדרש לתורה", המוכר גם בשם "המכללה התאולוגית העברית" (או בקיצור "ישיבת סקוקי"); וגם בית ספר יהודי לא היה בשיקגו עד סוף שנות תר"צ (1930) - התקופה שבה התחלתי את לימודי בבית הספר היסודי.

אחד מבתי הספר שנוסד באותה תקופה היה קשור ל"בית ראובן" - מהגדולים שבבתי הכנסת החב"דיים בשיקגו, ששכן שני רחובות בלבד מביתי. כך, בסביבות גיל שבע או שמונה, לקחו אותי הוריי ל"תלמוד תורה בני ראובן", כפי שנקרא המקום, ורשמו אותי ללימודים תורניים בשעות אחר הצהריים בימים שני עד חמישי. שכר הלימוד החודשי עמד אז על שני דולרים.

כאשר אדמו"ר הרי"צ הגיע לבקר בשיקגו בשנת תש"ב (1942) - ביקורו השני בעיר, לאחר מסעו הראשון לארצות הברית בשנת תרפ"ט (1929) - הייתי בן אחת עשרה, ואני זוכר שהתלמוד תורה כולו נסע לבקרו. עלינו על קרון ה"חשמלית" עד למלון גריימיר הממוקם בפינת הרחובות וושינגטון והוֹמָן, וחיכינו בלובי עד שהגיע תורנו להיכנס ליחידות.

בשנה שלאחר מכן, סביב מועד סיום לימודי בתלמוד תורה, כמה מהחסידים שאדמו"ר הרי"צ שלח לשיקגו פתחו ישיבה חדשה. למדתי שם עם הרב אברהם הרשברג והרב יוסף ויינברג, ועוד לפני פתיחת הישיבה למדתי עם הרב שלום פוזנר במשך כמה חודשים. אף ששייבה זו החזיקה מעמד כשנה או שנתיים בלבד, האנשים הללו הותירו עליי רושם עז, וקרבו אותי עוד יותר ליהדות, ולחב"ד בפרט. כתוצאה מכך, המשכתי להגיע ל"בית המדרש לתורה" כדי ללמוד תורה בערבים גם לאחר שהמשכתי את לימודי בבית ספר עלייסודי ממשלתי, וכן בהמשך כאשר למדתי באוניברסיטה, אחרי שהתחלתי לעבוד וגם אחרי שהתחתנתי.

בשנת תש"י (1950), נפטר אדמו"ר הרי"צ, וחתנו, הרבי, מילא את מקומו. בשנת תשי"א (1951) התחתנתי, וארבע שנים לאחר מכן, זכיתי בסופו של דבר לפגוש את הרבי פנים אל פנים.

היה זה בקיץ תשט"ו (1955), זמן קצר לאחר שרכשתי מכונית, ובסוף השבוע של הרביעי ביולי (יום העצמאות האמריקני) - שבאותה שנה חל ב"ב בתמוז, תאריך חשוב בלוח השנה החב"די - החלטתי לנסוע לניו יורק כדי לפגוש את הרבי. באותם ימים, הנסיעה משיקגו לניו יורק ארכה כמעט עשרים וארבע שעות.

התארחתי בבורו פארק, ובשבת בצהריים צעדתי עם חבר בחום הכבד את כל הדרך הארוכה עד לשכונת קראון הייטס, כדי להשתתף בהתוועדות של הרבי. לאחר מכן, נכנסתי אל הרבי ליחידות, ובה הורה לי להתחיל ללמוד חסידות, ובפרט את ספר התניא - ספר היסוד של חסידות חב"ד שחיבר אדמו"ר הזקן, רבי שניאור זלמן מליאדי.

כאשר חזרתי לשיקגו, יצרתי קשר עם הרב משה דוד ליברמן כדי לקבוע שיעור קבוע איתו ועם עוד חבר, קביעות

«

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש.
סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1700 עדויות מכלי ראשון. אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER
with the REBBE

שנמשכה לאורך שנים רבות, ובה למדנו פעם בשבוע מאמרי חסידות.

לרבנים פוזנר, ויינברג וליברמן הייתה השפעה גדולה עליי מבחינת הצמיחה הרוחנית האישית שלי והקשר שלי ליהדות, ואילו כמה מתלמידי הישיבה הצעירים יותר שפגשתי לאורך השנים - בן ציון שפרן ונפתלי ברג, בין היתר - עודדו אותי לקחת על עצמי פעילויות ומבצעים חב"דיים שונים, ביניהם - לסייע בייצור ואספקת "חלב ישראל" לאזור המערב התיכון. על פי הלכה, כדי שחלב יהיה כשר, עליו להיות מופק תחת השגחת יהודי משעת החליבה, כדי לשלול כל חשש של תערובת חלב מבעלי חיים בלתי כשרים. אולם, מזה עשורים, הנוהג הנפוץ באמריקה, אפילו בקרב יהודים שומרי מצוות, היה לצרוך חלב לא מושגח.

בשנות תש"כ (1960) המוקדמות ניסיתי לארגן "חלב ישראל", אך מרבית המחלבות שאליהן פניתי לא גילו בכך עניין. כמות החלב שיצרכו האנשים שיהיו מוכנים לשלם את התוספת עבור "חלב ישראל" הייתה זניחה יחסית להיקף הייצור של המחלבות.

היה זה מסע מפרך, אך לבסוף הצלחתי לאתר יהודי שעסק בתחום, וגילה התלהבות מהרעיון. הוא מצא עבורי חווה ענקית עם מחלבה על גבול אילינוי-ויסקונסין, וסייע לנו לארגן את העסק ולהתחיל בייצור מסחרי. בסופו של דבר, יום לפני חג הפסח החלב יצא לשיווק, והדרישה הייתה עצומה. כך החלו עסקי ה"חלב ישראל" שלנו.

כאשר כתבנו לרבי לבשר על כך, הוא הביע את שביעות רצונו וכתב, "נעם לי להיוודע מהצלחת פעולתו בנוגע לחלב ישראל במחנה הטהור, ובפרט על פי הסיפור הידוע מרבנותינו נשיאינו איך שחלב ישראל דווקא נוגע לחיזוק האמונה, וחלב שחלבו גוי ואין ישראל רואהו - מביא, חס ושלום, לספקות באמונה".

לדעתו, חשיבות ההקפדה על חלב ישראל נובעת לא רק מטעמים הלכתיים, אלא גם בשל השפעתה הרוחנית על האדם. לכן שב הרבי ועודד אותי להתמיד חרף האתגרים הרבים שניצבו בפנינו. לאחר תקופה מסוימת המחלבה נסגרה, והרב ישראל שמוטקין מוויסקונסין מצא עבורנו חווה אחרת במדינה. בשלב מסוים גם המחלבה ההיא הפסיקה לפעול, והבאתי חלב ממינסוטה; אחר כך גם זה פסק, והבאנו חלב ממקומות אחרים, וכך התגלגלו העניינים. העסק לא היה רווחי במיוחד, אך השיקול לא היה כספי. "ברור שנכון ונחוץ לפעול במרץ בעניין של 'חלב ישראל'" - כתב לי פעם הרבי.

בדרך כלל שכרתי אחרים שישגיחו ויובילו את החלב מהמחלבה במשאית עם מיכלית מיוחדת. אולם, שנה אחת נאלצתי להסיע בעצמי את המשאית מוויסקונסין. היה זה יום לפני ערב חג הפסח, שבו חל גם בר המצווה של בני. התחוללה סופת שלגים עזה, והכביש המהיר היה מכוסה כולו בשלג. לא ניתן היה להבחין בפסים שסימנו את הנתיבים ואת שולי הכביש, ולא נותר לי אלא לנסוע בעקבות סימני הגלגלים של הנוסעים לפניי. ברוך ה', הצלחתי להגיע הביתה בשלום, והספקתי ללוות את בני לבית הכנסת לעלייה לתורה. פעם, במהלך יחידות עם הרבי, סיפרתי לו שהיקף ה"חלב ישראל" שאנחנו מצליחים למכור קטן מהמצופה. או שאנשים אינם יודעים מהו "חלב ישראל" - היו שחשבו שמדובר בחלב שמקורו בארץ ישראל - או שאינם משוכנעים בחשיבות הדבר.

"איך זה שעד עכשיו לא היה צורך דווקא ב'חלב ישראל', ועכשיו לפתע זה נצרך?" הקשו.

הרבי הציע טיעון סותר: "עד עכשיו לא הייתה לכם טלוויזיה", אפשר לענות להם, "וכעת יש לכם!" כלומר, כאשר מופיע משהו משופר, מקבלים אותו; "חלב ישראל" מהווה התקדמות והידור בשמירת דיני הכשרות, ולכן ראוי לאמצו בשתי ידיים.

כך הצלחנו להפוך משהו שעבור רבים היה רחוק תודעתית, למשהו קרוב וזמין. מאז, נכנסו אחרים לתחום, וכיום מוצרי "חלב ישראל" זמינים בשפע בכל רחבי שיקגו.

כיום, קהילות יהודיות מתפתחות בכל רחבי המערב התיכון מסתמכות על חלב זה. כבר בשנת תשכ"א (1961) כתב לי הרבי במכתב בשפה האנגלית ש"באמצעות היערכות נכונה, ל'חלב ישראל' יש סיכויי הצלחה טובים - לא רק מבחינה רוחנית, אלא גם מבחינה חומרית. במיוחד לאור העובדה שבשנים האחרונות הולך ומתרחב מעגל היהודים שומרי המצוות, וכתוצאה מכך הולך וגדל גם מעגל הצרכנים הפוטנציאליים של מוצרי חלב בהשגחה מהודרת".

ר' יצחק קוסובסקי, רואה חשבון במקצועו, הוביל כמה יוזמות קהילתיות לאורך שמונים שנות מגוריו בעיר שיקגו, אילינוי. הוא רואיין בחודש תמוז תשע"ה (2015), כחמש שנים לפני פטירתו בשנת תש"פ (2020).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב של' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

◀ תשכ"ז (1967) — במכתב לוועד הרוחני של כפר חב"ד, מבקש הרבי להזמין בשמו ועל חשבוננו את "אלו מתושבי כפר חב"ד שבאו ממדינתו לפנינו" - דהיינו, העולים מברית המועצות שהגיעו במהלך השנה החולפת והם בני עשרים ומעלה - "לבקר כאן למשך חודש תשרי הבא עלינו לטובה, להשתטח על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר [הריי"צ], ולהתפלל כולנו בצוותא חדא בבית הכנסת של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ללמוד בבית מדרשו נגלה וחסידות וכו'".¹ ז' באלול

שופטים

"לא תשחית את עצה לטוב עליו גרון כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם עין השדה לבא מפניך במצור" (דברים כ"ט)

הכוכבים צופים לך השבוע...

מה עמדת ההלכה על קריאת ההורוסקופ
השבועי? מתי נכון או לא נכון להתחשב
בנטייה האסטרולוגית?

פרשת שופטים אוסרת את העיסוק במיסטיקה, כפי המקובל בקרב הגויים. "לא יימצא בך מעביר בנו ובתו באש, קוסם קסמים, מעונן, ומנחש". הביטוי 'מעונן' הוא מלשון 'עונות השמיים', והכוונה היא לאדם הקובע זמנים טובים לעשייה מסוימת וזמנים רעים לאותה עשייה. ה'עוננות' מוכרת כיום בשם 'אסטרולוגיה', שהיא 'תורת הכוכבים'. האסטרולוגיה גורסת כי גרמי השמיים מכריעים את המתרחש בעולם, הם גוזרים את אופיו של האדם הנולד בשעה בה הם פעילים, קובעים את גורלו ומשרים הצלחה או כישלון על המלאכות שנעשות באותה העת.

התורה אוסרת זאת ומצווה: "תמים תהיה עם ה' אלוהיך". האדם אמור לסמוך בתמימות על הקב"ה ולהפסיק לחפש צרות מעבר לרקיע. השאלה היא, מדוע הדבר אסור? הרי ישנם מדרשים רבים המספרים על חכמי האצטגנינות שצפו עתידות?

אף להלכה מתחשבים במדע השמיים, כמו חודש אב ש'מזלו רע', לעומת חודש אדר ש'מזלו טוב'. חסידים מחבבים את 'יום ההולדת', משום המובא בתלמוד ירושלמי כי בו 'גובר מזלו של האדם'. וישנם מבני אשכנז הנוהגים להימנע מעשיית קידוש בשעה שביעית בליל שבת, משום הארת מזל מאדים, שהוא מזל של גבורה?

תשפיע על גורלך

יתרה מכך: הרי רואים בעיניים את השפעת המזל. עובדה ברורה היא ששני בני אותה משפחה יכולים להיות חיים הפוכים לחלוטין: אחד חייו מאושרים וכל מקום שהוא דורך - צומח, בעוד האחר סובל ונכשל במה שהוא נוגע (חלילה). הגמרא מעידה (מועד קטן כח): "חיי, בני ומזוני [אריכות ימים, ילדים ופרנסה]... במזל תלויים. הנה רבה ורב חסדא, חכמים צדיקים היו... אבל רב חסדא חי 92 שנים ואילו רבה חי 40 שנים. אצל רב חסדא שישים חתונות ואצל רבה שישים אירועי שכול. אצל רב חסדא מאכילים לחם סולת לכלבים ואצל רבה אין כדי לתת לבני האדם לחם שעורים".

מה ההתייחסות הנכונה לאסטרולוגיה? הרמ"א מציב כלל ראשון (יורה דעה סימן קט): "במה שאדם יודע שהוא כנגד המזל - לא יעשה ולא יסמוך על הנס. אלא שאין לחקור אחר זה משום תמים תהיה". אנו נזהרים במה שחכמים ציינו במפורש כזמן טוב או שאינו טוב, אבל לא חוקרים מעבר לכך. מדוע?

"וְכָסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד". (דברים י"ז)
מדוע אסור למלך
להרבות בכסף
וזהב?

שאלה
אחת
בשבת
?

הגוף שלך
לא שלך
צמאה נפשי

עמ' 2

עם המלך,
בגובה העיניים
התועודות

עמ' 3

ספר התורה
של המלך
אינפוגרפיקה

עמ' 5

מקעקוע
לגעגוע
סיפור שליחות

עמ' 5

דף חדש?
ארגז כלים

עמ' 8

מזכי הרבים
קדימה!

הפיצו את העלון
סביבכם ותזכו
בכל הטוב שיצא
מהקריאה בו

הרבי מליובאוויטש מציג תפיסה בהירה (לקוטי שיחות טו/10-12): חכמינו אמרו: "אין מזל לישראל". כלומר, המזל אינו מחייב את ישראל. הוא נטייה מסוימת, אבן הפינה ממנה מתחילים החיים, ומכאן נתבע מהאדם לכתוב גרסה משופרת של עצמו. יהודי קשור ישירות עם 'בעל המזל' ולכן נדרש לפנות אל השמיים בתפילה לשפר את מזלו.

התפיסה האסטרולוגית הופכת את האדם לקורבן, לעבד של כוחות איתנים ממנו המכריעים את עתידו. זה קיום בתוך עולם אפל, אכזרי וחסר ישועה. מכאן קצרה הדרך ליצירה היוונית של הטרגדיה, מחזה על חיי סבל צפוי מראש. התורה רואה בכך "תועבה", המנוגדת לעצם השקפת חיינו.

עם חסר מזל

תמורת זאת, ברגע השיא של הימים הנוראים נכריז: "ותשובה ותפילה וצדקה, מעבירין את רוע הגזרה". במקום לשלם מאה שקלים לאסטרולוג, מוטב להעניק אותם לעני וגדלה ולהפוך את המזל ולקבל את החיים מחדש. ידוע הסיפור על בתו של רבי עקיבא, שהייתה אמורה למות בליל חופתה וקיבלה את חייה באמצעות נתינה לעני.

המסקנה המעשית לחודש אלול היא רבת משמעות (אגרות קודש הרבי מליובאוויטש, ח/רה): "במענה למכתבם בו שואלים למזלם, כבר נאמר 'תמים תהיה עם ה' אלקיך' ואין עניין בדרישה למזל ולעתידות וכו', כי אם ללכת בדרך המלך, מלכו של עולם, היא דרך תורתנו ומצוותיה.

"זאת אומרת להתנהג בחיי היום יום בכל עניין ופרט מתאים לפי המבואר בשולחן ערוך וכיוצא בזה, ואז הובטחנו אשר 'אין מזל לישראל', ומקיים בורא העולם ומנהיגו על פי מה שכתוב: 'אם בחוקותיי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם וכו'", ככל הברכות המנויות בפרשה".

- ריבוי העושר עלול להביא את המלך לגאווה עד שירום ליבו וימרוד בה' (תרגום יונתן).
- האיסור נועד למנוע מהמלך להטיל מיסים כבדים על העם כדי לצבור עושר (אבן עזרא).
- העיסוק הרב ברכוש ובממון עלול להסיח את דעתו מתפקידו ולא להקדיש עצמו לצורכי הכלל (רבנו יונה).
- רדיפת העושר עלולה להביא את המלך לגזול מהעם את ממנו בכוח (האברבנאל, הרלב"ג).

צמאה נפשי

עיונים בפרשה מעובדים משיחות הרבי מליובאוויטש

הלכה ◀ הרב מנחם ובה

תחנון במנחה שלאחר הברית

מנהג ישראל מקדמת דנא שלא לומר 'תחנון' ביום שנערכת בו ברית מילה, אולם לגבי תפילת מנחה שלאחר הברית נחלקו הפוסקים.

כאשר הברית נערכת מייד לאחר תפילת שחרית בבית הכנסת, ברור שבתפילת שחרית לא אומרים תחנון, אך האם שמחת הברית נמשכת גם בשעת מנחה, או שמא עם סיום הברית והסעודה, חוזרים לומר תחנון?

ב'שולחן ערוך' הובאו דעות שונות, ואדמו"ר הזקן הביא את שתי השיטות ולא הכריע. יש שכתבו שכל שלאחר ברכת המזון אומרים תחנון; ולעומתם פוסקים אחרים הכריעו שכל עוד התינוק נמצא במקום והשמחה נמשכת - אין אומרים תחנון, ובעזיבתו את המקום אומרים תחנון כרגיל. עם זאת, מנהג רבים מהספרדים שאין אומרים תחנון בבית הכנסת בו נערכה המילה גם בתפילת מנחה.

בעלי הברית - אבי הבן, המוהל והסנדק - אינם אומרים תחנון במשך כל אותו היום, שכן יום זה נחשב להם כיום של שמחה, אבל אינם פוטרם את הקהל מתחנון בתפילת מנחה. ולמנהג הספרדים בעלי הברית פוטרם את הקהל מאמירת תחנון גם במנחה.

מקורות: טושו"ע סי' קלא ס"ד ובשו"ע אדה"ז שם ס"ו ואילך. דברי נחמיה, השלמות לסי' קלא. משנ"ב שם סקכ"ה. כף החיים שם סקפ"ד. שו"ת יביע אומר ח"ג או"ח סי' יב. הלכה ברורה סי' קלא ס"א ובהערות שם. וש"נ. וראה בהרחבה אסף מנהגים והנהגות לחסידי חב"ד, מעגל החיים, פ"ד סס"ג ובהערות שם. וש"נ.

הודאה פסולה

עיקרון חשוב בדיני המשפט העברי גורס: "הודאת בעל דין - כמאה עדים דמי". הודאה עצמית של נתבע נחשבת לעדות גמורה והיא עומדת אף כנגד עדות של שני עדים המעידים הפוך מדבריו. למשל, אדם שהודה כי לוהה כסף מחברו במועד מסוים - חייב לשלם לו, גם מול שני עדים המעידים שהוא שהה איתם באותו יום ולא היה יכול לפגוש את המלווה. אולם דין זה נאמר רק בדיני ממונות, אבל בדיון על דיני נפשות - לא מייחסים משמעות להודאתו של הנאשם. לכן אדם שהודה שהוא פגע בחברו אין הודאתו מתקבלת והיא אינה מחייבת אותו.

מה פשר ההבדל בין ממונות לנפשות? אם הודאת בעל דין נחשבת בירור עובדתי - מדוע היא אינה מתקבלת בדיני נפשות?

נימוק מצמר

הרדב"ז (רבי דוד בן זמרא) מניח יסוד: אדם לא נאמן על עצמו בכלל. אם אינו יכול להעיד עבור קרוב משפחה, קל וחומר שאינו יכול להעיד עבור עצמו. החלוקה בין ממונות לנפשות היא, שבממונות הוא רשאי לחייב את עצמו כעת. ממונו שייך לו, והוא יכול להחליט בזמן ההודאה להעניק לחברו כסף גם אם מעולם לא לוהה ממנו. היינו, שהודאתו אינה משמשת 'בירור' לשאלת התרחשות הדברים, אלא די בכך שהוא מעוניין להעביר כסף לחברו ומעתה כבר אין לדיינים סיבה להתערב בנושא.

לעומת זאת, בכל הנוגע לגוף ולנפש, האדם אינו בעל הבית על עצמו כדי לגרום לעצמו

נזק. משום כך הוא אינו יכול 'להודות' שמגיע לו עונש.

כך מספרת הגמרא (ע"ז יח/א) על אחד מעשרה הרוגי מלכות, רבי חנינא בן תרדיון, שבשעה שנשרף באכזריות על ידי הרומאים, התקשו תלמידיו לראותו בייסוריו והציעו לו לפתוח את פיו כדי שייכנס העשן פנימה ויזרו את מותו. השיב להם: "מוטב שיטלנה מי שנתנה ואל יחבל הוא בעצמו".

הגוף איננו שלנו; הוא טריטוריה של מעלה שנמצאת כאן למטה בעסקת 'החכר' ופיקדון למאה ועשרים שנה. עלינו לשמור עליו בריא ופעיל ככל האפשר כדי לזכות ליותר ויותר חיים.

אגדה ותמיהה

בכך מובנת העובדה שחכמים תיקנו ברכות הנהנין על הנאת הגוף, אבל לא תיקנו ברכות דומות על ההנאה מכספנו. שכן, הכסף ניתן לאדם במתנה לעשות בו ככל שיבחר, אולם הגוף והנאותיו אינם שייכים לנו ולכן כל הנאה הקשורה בו - מחייבת להקדים ולברך וליטול רשות מהקב"ה להתעסק עם גופו.

מכאן עולה ערעור על האגדה המפורסמת המיוחסת לרבי אמנון ממגנצא (לפיה 'העניש' את עצמו על שלא דחה על הסף את דרישת ההגמון להמיר את דתו, וביקש מההגמון לכרות את לשונו, ולפני מותו בייסורים חיבר את תפילת 'זנתנה תוקף') שהרי אסור לאדם לחבול בעצמו.

(לקוטי שיחות לד/106, אגרת מיום כ"א אייר תש"ד)

סיפור

הרב שניאור אשכנזי

לרדוף אחרי דלת העם?...

הנמשל מובן: יש הנהגות המתאימות להמון העמים, אבל מיהודי נדרש לפנות אל בעל המזל ולחיות חיים נעלים המשפרים את מזלו לטובה.

פרחח שהתפלח לרכבת בלי כרטיס. הוא סימן לולדימיר לצעוד אחריו בשקט. הם צעדו עד הקרון האחרון, מקום הנחת המזוודות ונדחפו תחת הספסל.

באמצע הנסיעה נכנס כרטיסן וראה את רגליו של ולדימיר בולטות החוצה. "צא החוצה גנב, איפה הכרטיס שלך?". ולדימיר הוציא ברעד את הכרטיס והכרטיסן הבחין במילים הגדולות: "מחלקה ראשונה".

"טיפש, למה אתה מסתתר כמו אביון אם שילמת כמו עשיר?"

"כי זה מה שהוא עשה", ענה והצביע על הפרחח תחת הספסל.

"הוא פרחח", אמר הכרטיסן, "אבל אתה איש מכובד שיכול לנסוע במחלקה הראשונה ומה לך

ולדימיר היה איכר נבצר, שהתגורר בעיירה המרוחקת, 'נרובסיבירסק' בדרום סיביר. פעם הודמנה לו עסקה חשובה בעיר הבירה, מוסקבה, ולראשונה בחייו יצא מעירו ונסע למרכז המדינה. נרגש הגיע לתחנת הרכבת וניצב המום מול המכונה נושפת העשן שנכנסה לתחנה.

הכרטיסן הסביר שיש שלושה סוגי כרטיסים: מחלקה ראשונה ומרווחת בה יושבים העשירים. מחלקה שנייה ובינונית בה יושבים בצפיפות המון העם. ומחלקה שלישית עם ספסלים ארוכים עליהם מניחים את המזוודות ובני אדם נדחפים ביניהם בעמידה. ולדימיר נסע לנסיעת עסקים והחליט לפרגן לעצמו נסיעה נוחה כדרך העשירים. הוא שילם עבור הכרטיס היקר למחלקה הראשונה.

הרכבת פתחה את הדלתות והוא שאל את העומד לידו לאן הולכים עכשיו? הלה היה

להצטרפות למזכי הרבים בהפצת העלון: parasha.org.il

לפניות, שאלות, הצעות, והקדשת מדורים בעלון: chabad@chabadisrael.co.il • 058-5988-770

למינוי דיגיטלי: chabadisrael.co.il

יוצא לאור עליידי המרכז לעזרי שלוחות © כל הזכויות שמורות עורך: לוי שייקביץ מערכת: אלי קניג, מנחם שייקביץ

צעירי אגודת חב"ד כל הזכר לכל אחד יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב נא לשמור על קדושת העילון

עיניים לשמיים

סח חסיד אחד:

"קודם שלמדתי חסידות, ראיתי בספרים שונים ושישה פירושים על הפסוק 'שאו מרום עיניכם', וכולם לא נתיישבו בדעתי ולא נכנסו לליבי, עד שזכיתי ללמוד חסידות והשגתי את הפירוש האמיתי.

שאלוהו: "ומהו אותו פירוש?"

השיב החסיד: "הפירוש האמיתי, שהשגתי על ידי חסידות, הוא: 'שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה!...'".

"אם כן" - שאלוהו שוב - "למה זה לא יפרסמו פירוש זה בספרים?"

"כשיפרסמוהו בספרים" - השיב החסיד - "יהיה זה הפירוש השלושים ושבעה".

זהו ציטוט מילה במילה מספרו המופלא של הרב שלמה יוסף זיון 'סיפורי חסידים'. הרב זיון היה גאון אדיר ואיש ציבור מהשורה הראשונה, ולצד זה גם חסיד חב"ד עד לשד עצמותיו וגם ספרא רבה. הוא ידע את סוד המילה הכתובה, והצליח לבטא רעיונות מורכבים במילים קלות ובכתיבה נהירה. לא פלא שהוא היה מי שיצק את היסודות של מפעל האנציקלופדיה התלמודית - מהמפעלים התורניים הכבירים בדורנו.

ראו כמה פירושים מרתקים אפשר למצוא לפסוק "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה". יש שדורשים כי המילה 'שמע' היא ראשי התיבות של 'שאו מרום עיניכם'. אחרים מוצאים בהן רמז לשלוש התפילות - ראשי התיבות של 'שחרית, מנחה, ערבית'. וישנם גם רעיונות עמוקים מכבשונה של תורת הקבלה, המסבירים כיצד שם אלוקים מתחלק ל'מי' ו'אלה': 'מי' מורה על הדרגות העליונות (בסוד חמישים שערי בינה), ו'אלה' על שורשי המציאות שלנו.

ומרוב כל הפירושים העמוקים והנכונים הללו, אפשר בקלות לשכוח את הדבר הפשוט: להרים את העיניים, להביט אל השמיים, אל הנשגב, ולראות שיש בורא לעולם! אלא שאת הדבר הפשוט הזה עצמו אסור להפוך ל'פירוש', למתודה, לרעיון כתוב. זה חייב להיות החיים עצמם.

יהודי מבוגר סיפר לי פעם בעיניים נוצצות:

"הרבי נתן לי פעם ברכה בלתי רגילה. הוא העניק לי את ארבעת המינים, ואיחל לי: 'תמשיך את כל ההמשכות'. כלומר, שתצליח באמצעות ארבעת המינים להוריד לעולם את כל סוגי האורות העליונים הכרוכים בארבעת המינים".

היהודי לא ידע כי זו הייתה הברכה הקבועה אותה קיבל כל מי שזכה לקבל מהרבי את ארבעת המינים (היו אלו אנשים ספורים על פי רשימה מיוחדת. ייתכן שאותו יהודי היה הזוכה בגורל כנציג החסידים בארץ ישראל, ולכן זכה גם הוא לקבל את ארבעת המינים מידי קודשו של הרבי).

הוא שמע את המילים כנתינתן: הרבי הקדוש מאחל לאדם פשוט שכמוני, שבלקחת ארבעת המינים אזכה "להמשיך את כל ההמשכות".

האמירה הזו מחייה אותו כבר יותר מארבעים שנה. מה ששמע - הפך אצלו לטעם החיים של ממש. אין זה 'נוסח', אלו מילות חיים!

המשפיע שלנו בשיבה, הרב זלמן שיחיה, היה נוהג לומר לנו:

"יש כאלו שלומדים חסידות, ומתפללים ברצינות, ומכוונים פירוש המילות, ולגמרי שוכחים שהם עומדים לפני הקב"ה, ופשוט מדברים איתו".

"מי זה ה'אצילות' הזה", היה נוהג לסנוט בנו, "מי הוא ה'אין סוף' - אתם מדברים עם הקדוש ברוך הוא. אתם בעצמכם, עם הקדוש ברוך הוא בעצמו. אסור לברוח מהאמת הפשוטה הזו, והיא צריכה ללוות את כל הלימוד, את כל התפילה!".

ואם תרצו, זוהי משנה ערוכה במסכת אבות "וכשאתה מתפלל אל תעש תפילתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום".

והנה מגיע חודש אלול, והמלך בשדה, כמשלו של אדמו"ר הזקן. והמלכות הזו אורבת לנו שוב. כי גם את המשל הנפלא של 'המלך בשדה' אפשר להפוך בקלות לעוד 'פירוש', לעוד סדרה של 'עניינים עמוקים', 'התבוננויות' ו'כוונות נשגבות'. מרוב שאנחנו עלולים להיות עסוקים בלהבין ולנתח את המושג של המלך בשדה, אנחנו יכולים פשוט לפסס את המלך עצמו שניצב מולנו ומחכה!

לא צריך כאן מילים גבוהות. "שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה". בימים אלו אפשר 'למצוא' את הקב"ה בחיים הפשוטים שלנו - בתפילה כנה, בברכה הנאמרת בכוונה, בידיעה הברורה שהקדוש ברוך הוא פשוט כאן, מקשיב, שומע, ולגמרי איתנו.

רבי דוד בן ר' אברהם בן הרמב"ם

כינוי: רבי דוד הנגיד

תאריך פטירה: א' באלול ה'ס

אחד מפלאי הדורות היה רבי דוד הנגיד, נכדו של הרמב"ם.

רבי דוד נולד בקהיר שבמצרים בכ"ד בטבת ד' אלפים תתקפ"ג, לפני 804 שנים, לאביו רבי אברהם בן הרמב"ם שהיה רבה של יהדות מצרים, ולאִימו, שהייתה בתו של רבינו חננאל בן שמואל, ראש ישיבה ודיין במצרים ומחבר פירוש נודע על הרי"ף.

תוארו 'הנגיד' ייצג את היותו המנהיג הרשמי של הקהילות היהודיות במצרים - תפקיד שהיה קיים במשך כחמש מאות שנה. המצרים כינו אותו 'ראש היהודים', וקודמיו היו אביו, סבו הגדול וסבו השני, רבי חננאל בן שמואל.

חמש שנים לאחר מינויו נוצר ערעור על כך והוא נאלץ לברוח עם סבו לארץ ישראל, ולאחר כשנתיים חזר למצרים לתפקידיו הרמים. 33 שנים נוספות שימש כנגיד וראש היהודים במצרים עד שמתנגדיו העלילו עליו עלילה לשלטונות המצריים והוא נאלץ לברוח לעכו, שם החרים את המלשינים במערת הלל ושמאי, ואכן סופם היה מר.

בארץ ניהל מלחמה נגד המתנגדים לספרי סבו הגדול הרמב"ם. עמד במשך שנים בקשרי מכתבים עם הרשב"א וגדולי דורו. לאחר כחמש שנים הוא שב למצרים ומונה שוב לנגיד, עד לפטירתו כעשור לאחר מכן. נפטר בגיל 78 ונקבר בטבריה בסמיכות לציון סבו הרמב"ם.

הספרים המיוחסים לו הם 'מדרש דוד' על התורה ועל פרקי אבות - לקט דרשות שנשא בבתי הכנסת במצרים. הספרים נכתבו במקור בערבית ותורגמו לעברית בשנים האחרונות. הספרים היו פופולריים מאוד בקהילות היהודים בארצות ערב והיו קוראים מהם בשבתות בבתי הכנסת.

השאיר אחריו ארבעה בנים. בנו רבי אברהם המשיכו בתפקידיו הרמים וכוונה רבי אברהם הנגיד.

ספר התורה

המלכות

מִצְוַת סֵפֶר הַתּוֹרָה

שנשא המלך היה קטן במידה ניכרת ונכתב בכתב זעיר, דק וצפוף כמו קמיע - הכול כדי שיהיה נישא בקלות. את ספר התורה היה המלך נושא צמוד לזרועו הימנית.

הַעֲתֵק נְאֻם לְמִקְוֵה

המלך אינו רשאי לרשת ספר תורה מקודמיו, אלא עליו לכתוב ספר תורה בעצמו. הַגָּהָה ספר התורה הוגה על ידי הסנהדרין הגדולה, ויש אומרים שאף נכתב על ידם.

מֶה כָּלֵל הַסֵּפֶר?

ישנם כמה שיטות בחז"ל מה כלל הספר. יש דעה שהספר כלל את חמשת חומשי התורה לדעה שניה היו כתובים בו רק עשרת הדברות. לפי דעה אחרת נכתבו בו תרי"ג מצוות התורה.

סֵפֶר בְּאוֹצָר סֵפֶר

אחד מונח בבית גנזיו (כפי שכל יהודי מצווה לכתוב לעצמו ספר תורה).

סֵפֶר זֵיַד סֵפֶר שְׁנֵי

נישא באופן תמידי על ידי המלך.

לֹא בִירוּשָׁה הַמֶּלֶךְ

אינו רשאי לרשת ספר תורה מקודמיו, אלא עליו לכתוב ספר תורה בעצמו.

מַעֲמֵם הַמִּצְוָה

מאחר שאין על המלך מרות, הוא זקוק לתזכורת מתמדת על־מנת להנהיג את עצמו ואת העם על פי התורה.

בתמונה: ספר תורה בגובה עשרה סנטימטרים שהוקדש לשאול ואהל, היהודי שהיה מלך פולין ליום אחד במאה ה-16.

צילום: חנן כהן, הספרייה הלאומית

געגוע במקום קעקוע

הרב משה דיקשטיין מבאר שבע, רב סרן במילואים, רב בית כנסת ומרצה, מקדיש חלק ניכר מזמנו לביקורים קבועים בבתי הכלא בדרום הארץ. הוא מגיע לשם כדי לחזק את האסירים, להניח עימם תפילין, ללמוד תורה ולהעניק להם תקווה. במשך השנים פגש אנשים מכל הסוגים, כאלה שהתחרטו על מעשיהם וכאלה שנראו אדישים לחלוטין. אולם אחד המפגשים הותיר בו רושם עמוק במיוחד.

באחד מביקוריו סיפרו לו כמה אסירים על אסיר אחד שכדאי להתרחק ממנו. "הוא לא מדבר עם אף אחד", אמרו לו. "הוא מרצה עונש על עבירות אלימות חמורות, תמיד כועס וזועף, ואף אחד לא מתקרב אליו".

אלא שהרב דיקשטיין החליט לגשת דווקא אליו. הוא הציץ אל תוך התא וראה אדם גדול ממדים ופנים שהקרינו קשיחות. למרות המראה המאיים, הרב דיקשטיין ביקש רשות להיכנס והתיישב מולו.

בתחילה השיחה הייתה מהוססת, אך אטיאט החל האיש להיפתח. במשך שעה ארוכה סיפר על חייו, על הילדות הקשה, על הטעויות שעשה ועל הדרך שהובילה אותו אל מאחורי הסורגים. הרב הקשיב, גילה אמפתיה והעניק לו תחושה שיש מי שמוכן לראות אותו מעבר לעבירות הפליליות שעשה.

בסיום השיחה הוציא הרב סידור, והשניים למדו יחד משנה מפרקי אבות. לאחר מכן שאל אותו בעדינות אם ירצה להניח תפילין.

האסיר הסכים. הוא הפשיל את שרוולו, והרב קם להניח עימו את התפילין.

"באיזו יד אתה כותב?", שאל הרב. "לא כותב!", באה התשובה. "סליחה", התנצל הרב, "באיזו יד אתה מרביץ"... הוא הצביע מייד על יד ימין. לפתע גילה הרב שעל מקום הנחת התפילין שעל הזרוע היה קעקוע בלתי ראוי.

לרגע התלבט. האם נכון להניח תפילין על זרוע כזו? הוא התחבט במחשבותיו ולבסוף אמר לעצמו: "אם יש כאן בעיה הלכתית העבירה' תחול עליי. אבל אם יש כאן מצווה, היא תעמוד לזכותו של היהודי הזה". הוא הניח עימו את התפילין, והשניים נפרדו לשלום.

כעבור שבוע שב הרב לבקרו. הפעם כבר חיכה לו האסיר בפנים מאירות. הוא קיבל את הרב בחום ואמר בהתרגשות: "תדע לך שאתה האדם הראשון שהתייחס אליי בכבוד. כולם רואים בי עבריין מסוכן, אבל אתה ראית בי אדם בעל ערך".

ואז הפשיל שוב את שרוולו כדי להניח תפילין.

הרב הביט בזרוע ונחרד. העור היה אדום, משופשף ופצוע. הקעקוע כמעט שלא נראה.

"מה קרה לך?", שאל הרב.

האיש השפיל את עיניו ואמר: "בשבוע שעבר ראיתי שכל כך נרתעת מהציור שעל היד שלי והבנתי שהדבר לא ראוי. לכן כל השבוע שפשפתי את המקום בגריגרי מלח, שוב ושוב, כדי לנסות להסיר את הקעקוע".

הרב דיקשטיין השחיל את התפילין בזהירות, משתדל לא להכאיב לאסיר. "תקשור חזק", קרא האסיר לעברו, "אל תתרגש. תהדק!".

המדור מוקדש לזכות הילדים
מעין שושנה, מיטל דבורה ואמיתי ישראל חרוד

שומרים על השערים: המלחמה שמנצחים לפני שהיא מתחילה

הפסוק הפותח את הפרשה מנוסח בצורה תמוהה בלשון יחיד, ומסתתר בו סוד ההתמודדות עם היצר: יש לעצור את האויב בשער, לפני שיתחיל לחדור פנימה

הפרצה בגדר

בגדר הרפת נפעה פרצה והפרות החלו לברוח דרכה החוצה. החוואי רדף אחריהן כל היום, ובלילה שב עייף ומתוסכל. אמרה לו אשתו: "תתקן את הפרצה בגדר". והוא ענה: "אין לי זמן, אני עסוק בלרדוף אחרי הפרות...".

חודש אלול נפתח, וכולנו מלאי רצון להשתנות - אך גם עייפים מ'אלולים' שלא הובילו לשום מקום, מותשים מניסיונות תיקון שלא צלחו, וכאן טמונה אחת התקלות הבסיסיות: אנחנו מנהלים קרב מאסף אחרי שהתסביכים וההרגלים כבר פרצו ונכנסו לפעולה, במקום למנוע אותם מלכתחילה. רודפים אחרי הפרות, במקום לתקן את הפרצה. כדי להצליח, עלינו לאתר את הטייגר הראשוני שיוצר את התקלה - ולחסום אותו לפני שהכול מתחיל.

למי פונה התורה?

פרשת שופטים פותחת תמיד את חודש אלול, והפסוק הראשון בה הוא הכרזת הכניסה לימי הסליחות והרחמים: "שְׁפֹטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ... וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפֹּט צָדִיק". הציווי בפסוק עוסק בהקמת מערכת המשפט: סנהדרין גדולה של שבעים ואחד דיינים בירושלים, סנהדרין קטנה של עשרים ושלושה דיינים בכל עיר שיש בה מאה ועשרים תושבים, והרכב של שלושה דיינים בעיר קטנה יותר.

אלא שניסוח הפסוקים מעורר קושי רב: ראשית, מדוע פונה התורה בלשון יחיד - "תִּתֵּן לָךְ"? הרי מצווה זו היא חובת הציבור, וכדברי ספר החינוך (מצווה תצ"א): "למנות שופטים ושוטרים... וזו אחת מן המצוות המוטלות על הציבור שבכל מקום".

שנית, מה פשר ההדגשה המיותרת במילה "לָךְ"? התורה הייתה יכולה לכתוב פשוט "שופטים ושוטרים תיתן".

1. כן הקשה הנצי"ב בפירושו 'העמק דבר', וכתב ליישב שהפסוק פונה אל כנסת ישראל כולה כחטיבה אחת בלשון יחיד. אולם מובן שהדברים עדיין צריכים ביאור.
2. כן תמה האלשיך הקדוש ועוד מפרשים. ה'כלי יקר' כתב שהתורה פונה אל השופט והשוטר עצמו: "שופטים ושוטרים תיתן לך". תשפוט ותדון את עצמך, ורק לאחר מכן 'ושפטו את העם משפט'.

חודש אלול נפתח, וכולנו מלאי רצון להשתנות - אך גם עייפים מ'אלולים' שלא הובילו לשום מקום, מותשים מניסיונות תיקון שלא צלחו, וכאן טמונה אחת התקלות הבסיסיות: אנחנו מנהלים קרב מאסף אחרי שהתסביכים וההרגלים כבר פרצו ונכנסו לפעולה, במקום למנוע אותם מלכתחילה

ושלישית, התמיהה מתעצמת בפסוק הבא, שבו התורה ממשיכה בפנייה אישית בלשון נוכח ואומרת "לא תִּטֶּה מִשְׁפָּט", כאילו כל יחיד מִיִּשְׂרָאֵל הוא הדיין בעצמו. אם בפסוק הראשון כל אחד הצטוו למנות שופט ושטר, האם בפסוק הבא כל אחד הופך לשופט ולשוטר בעצמו? כך שואל ה'אור

צדק", וכדברי הגמרא בבבא בתרא (ב/ס): "קשוט עצמן תחילה ואחר כך קשוט אחרים". לפני שאתה שופט את הציבור תדרוש מעצמך שלמות מוסרית עילאית, והדוגמה החיה שלך תתן את הציבור יותר מאשר פסק דין ושוט מאיים.

כיוון נוסף עולה מדברי תלמידו הגדול של הבעש"ט, בעל ה'תולדות יעקב יוסף', בשם החסיד יעב"ץ שאומר רעיון חשוב: "זה כלל גדול להתמדת השלום והאהבה בין האנשים, כי רוב הקטטות נופלות בסיבת שפוט האדם משפט אחד לעצמו ומשפט אחר לזולתו". האדם מקל עם עצמו ומחמיר עם חברו: כשהוא חוטא ומתפרץ - הוא סולח לעצמו, וכשהאחר מגיב בתוקף - הוא מסרב לקבל זאת. וכך הוא מסביר את הפסוק: "שופטים תיתן לך" - יהיה שופט צדק, ודון את האחר כשם שאתה דן את עצמך.

שני הביאורים הללו נותרו עם הקריאה הפשוטה שהפסוקים אכן מתייחסים לדיין עצמו, אולם עדיין ישנו קושי, שכן מפשטות הפסוקים נראה שהתורה פונה לכל יחיד ממש.

החיים' הקדוש. הוא משיב כי בסופו של דבר הטיית המשפט תלויה בכל אחד מישראל, שכן האחריות חלה על הציבור אם לא ימנו את השופטים הראויים. למרות זאת, נדמה שהדברים צריכים ביאור נוסף.

והשאלה האחרונה היא שאלת ה'שפתיה כהן': מדוע נכתב "בְּכָל שְׁעָרֶיךָ"? הרי בית הדין יושב רק בשער אחד של העיר, ככתוב (עמוס ה/טו) "וְהָצִיגוּ בַשַּׁעַר מִשְׁפָּט" - ולא בכל שער ושער.

וכאן מגיע הביאור המרכזי, המובא בספרי מוסר וחסידות בכל הדורות - מרבי חיים ויטאל והשל"ה הקדוש ועד מאמרי ושיחות הרבי מליובאוויטש.

השופט של שבעת השערים

הפסוק הפותח את אלול, מעביר את המסר הקריטי לשחרור וגמילה מהתמכרות: תרחיק את הטריגרים שגורמים לך להתעורר בתשוקה לחטא. אל תיאבק בחטאים עצמם, כי לעולם לא תצליח; תמנע מראש את התעוררות הדחפים והתשוקות שגורמים בסופו של דבר לחטא.

האדם קולט את המתרחש בעולם דרך שבעה שערים: שתי עיניים, שתי אוזניים, אף, פה, והמחשבה המהירה במה שהחושים קלטו. בשערים הללו עצמם אין עדיין מעשה עבירה, אבל הם המעוררים את הגירויים ואת הדחפים שמובילים בסופו של דבר לחטא. לכן מצווה התורה: "שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שְׁעָרֶיךָ" - היה אתה השופט והשוטר של שערי נפשך! אל תיאבק בחטאים עצמם, כי במלחמה הזו קשה לנצח; מנע מראש את הגירוי הראשוני - וכך החטא לא יתחיל כלל. הדרך הטובה ביותר להינצל מניסיון היא לא להיכנס אליו.

וכך במאמרו של הרבי (שופטים ושוטרים תשכ"ט): "צריך להגדיר עצמו בעניין הראייה, שיהיה עוצם עיניו מראות ברע... וכמו כן צריך להיות ההגדרה בעניין השמיעה, להיות אוטם אוזניו משמוע דבר רע". ולמה להחמיר כל כך, הרי בשערים עצמם אין עדיין איסור? ממשיך הרבי: "גם כאשר ההבטה היא בקור רוח, ובשעת מעשה אינו מרגיש איזו התפעלות - הרי זה עושה רושם וחקיקה גדולה בנפש, ולא תעבור בלי התעוררות רע בהתגלות, רחמנא ליציל".

המסר הזה מפורש כבר בדיני נזיר: "מִיִּין ושכר יזיר". דרשו חז"ל: "לך לך אמרינן

ועכשיו, עם יד על הלב, האם אנחנו באמת מצליחים לא לפחד? איך אפשר? עונה התורה: "כי ה' אליהם עמו, המעלה מארץ מצרים". שימו לב, לא כתוב "המוציא מארץ מצרים" אלא "המעלה". ביציאת מצרים השם רמס אותנו 'מעל' החקים של העולם. נכון, יש צדף להשיב מלחמה, לאחז בכלי נשק ולתכנן טקטיסטים. אבל תמיד לזכור: אנחנו מעל הטבע. השם אתנו, מי יכול עלינו! (מתורת הרבי מליובאוויטש)

יש משהו מוזר בפסוק "כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב". אם יוצאים למלחמה על 'אויבים', בלשון רבים, אמורים לראות סוסים ורכבים! מדוע התורה מתנסחת בלשון יחיד?

רש"י מגלה לנו למה. כדי להדגיש את חלשת האויב: "כלם חשוכים כסוס אחד". האויב יכול להצטרף בדמיון שלנו כמפקיד מאוד, אבל בשביל הקדוש-ברוך הוא - כל הנצב הענק הזה לא שווה כלום. כפי שממשיך הפסוק "לא תירא מהם".

לנזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב - הנזיר מצווה שלא לעבור אפילו ליד הכרם.

וברוח זו פוסק הרמב"ם (גזילה א/ט): "התאוה מביאה לידי חמדה, והחמדה מביאה לידי גזל". מה שאסור לעשות - אסור אפילו לדמיין, כי המחשבה היא הגירוי הראשוני המזמין את העבירה, ושם מצוי עיקר המאבק.

הצום שחמור מהחורבן

חשיבות השמירה על השערים בולטת בהלכה מפתיעה. ה'בית יוסף' (אורח חיים סי' תק"נ) מביא בשם האבודרהם, שצום עשרה בטבת שונה משאר התעניות: אילו היה חל בשבת - היה דוחה אותה, כיום הכיפורים, משום שנאמר בו "בעצם היום הזה".

התמיהה מתבקשת: כיצד המבוא נעשה חמור מהאסון עצמו? בשבעה עשר בתמוז נפלו החומות, בתשעה באב נשרף המקדש - והם אינם דוחים שבת. ואילו עשרה בטבת, שבו רק החל המצור, הרחק מהחומות, כשאנשי ירושלים עוד הסתובבו שמחים וטובי לב - ידחה שבת? הרבי מפיק מכאן לקח מכריע (לקוטי שיחות כ/355): מצור על השערים הוא רק שאלה של זמן עד לנפילת העיר עצמה. מהרגע שהאויב צר על השער - כבר נגזר גורל העיר, וכל הצער העתידי כלול ברגע הזה. ובעבודת האדם: "כאשר מזהים מצור של היצר על יראת שמיים, אפילו כשהמצור אינו על איסורים חמורים אלא על דקדוק קל של דברי סופרים - צריך לעשות כל השתדלות לבטל המצור, משום שזלזול בקלה שבקלות היא התחלה לתוצאות חמורות".

עד היכן הדברים מגיעים? השולחן ערוך (אורח/שכ"ט) פוסק (לפי הגמרא בעירובין דף מה/א) שגויים שצרו על עירי ישראלי על עסקי ממון - אין מחללים עליהם את השבת. אבל "בעיר הסמוכה לספר, אפילו לא באו אלא על עסקי תבן וקש - מחללין את השבת", ומוסיף הרמ"א: אפילו רק רוצים לבוא. מפרש רש"י (בגמרא שם): "שלא ילכדוהו, ומשם תהא נוחה הארץ ליכבש לפנייהם". בגבול לא לוקחים קצה קצהו של סיכון: ההגנה היחידה היא להרחיק את האויב מהשער, בטרם יעניק לו המצור ביטחון לפרוץ פנימה.

זו הקריאה של פרשת שופטים בפתח חודש אלול: יהודי חכם אינו מנהל קרב מאסף על קו המגע. הוא מציב שופטים ושוטרים על שערי הנפש, מרחיק את הגירוי הראשוני - ומנצח את המלחמה לפני שהתחילה. נתחזק בשמירה על גבולות ארץ ישראל הפרטית, ונזכה לחיזוק גבולותיה של ארץ ישראל הכללית, עד לשמחת הגאולה השלמה בקרוב ממש.

טריזיה לשלחן שבת לכל המשפחה

1. השלם: "צדק צדק _____".

א. תרדף. / ב. תחטף. / ג. תשטף. / ד. תקים.

2. כמה צדים נדרשים בכדי להרשיע אדם ולהענישו?

א. אחד. / ב. שניים. / ג. שלושה. / ד. ארבעה.

3. המלה "לא ירבה" ב...

א. נשים. / ב. כסף וזהב. / ג. סוסים. / ד. כל התשובות נכונות.

4. השלם: "שום תשים עליך _____".

א. מובע. / ב. כתר. / ג. מלה. / ד. דלי.

5. לאיזה שבט אין נחלה בארץ?

א. לוי. / ב. בנימין. / ג. זבולון. / ד. אף תשובה אינה נכונה.

6. מי אינו יוצא למלחמה?

א. מי שאין לו בית. / ב. מי שרכש שטח ולא בנה בו בית. / ג. מי שבנה בית וטרם חנן אותו. / ד. מי שבנה בית סמוך לים.

7. מה הדבר הראשון שיש לעשות כאשר באים לכבש עיר?

א. להציע שלום. / ב. לחסם את השערים. / ג. להריע בחוצרות שלוש ימים. / ד. לחלק לחילים לחם וביצה קשה.

8. מה זה "נחל איתו"? (רש"י)

א. שלא נעבד. / ב. נחל עם זרימה חלשה. / ג. נחל צמק. / ד. נחל הנמצא בנגב.

9. מה אומרים זקני העיר במעמד עגלה צרופה?

א. "אשמים אנחנו על אחינו". / ב. "קול דמי אחיך זועקים מן האדמה". / ג. "כפר לעמך ישראל". / ד. "בלע המות לנצח".

תשובות:

1. א, 2. ב, 3. ד, 4. ג, 5. א, 6. ג, 7. א, 8. א, 9. ג.

עין חדה

מה הקשר בין התמונה לפרשה?

פתרון החידה מהשבוע שעבר: "מקצה הארץ. זו חמה ולבנה וצבא השמים שהן מהלכין מסוף העולם ועד סופו". (דברים יב/ח. רש"י)

זה אמיתי? עין חדה!

בפרשה מופיע עוף בשם 'רָאָה', וחוץ למסבירים שהרִאָה שלו כל-כך חדה, שבשעה שהוא מרחף בשמי בבל הוא יכול לראות נבלה בארץ ישראל. העיט והבז הם העופות הדוֹרְסִים עם הראייה הכי טובה. העינים שלהם טובות יותר פי שמונה משל בן אדם. בכל הבט: יש להם הרבה יותר תאי ראייה בעינים, הם יכולים לראות יותר 'פרימים' וגם לראות אור על-סגל.

HENRY & IRIS SILBERMAN BUILDING
CHABAD HEBREW COMMUNITY CENTRE

בית חב"ד

JEWISH
LEARNING

SHUL BULLETIN

PARASHAT SHOFTIM
2 Elul, 5786/ Aug. 15, 2026

TEFILLAH SCHEDULE

SHABBAT

Candle Lighting	8:05 pm
Early Mincha (Fri)	6:44 pm
Mincha (Fri)	8:00 pm
Shacharit	9:30 am
Mincha	7:45 pm
Shabbat ends	9:08 pm

WEEKDAYS

SHACHARIT

Sunday	9:00 am
Mon, Thu	7:00 am
Tue, Wed, Fri	7:00 am

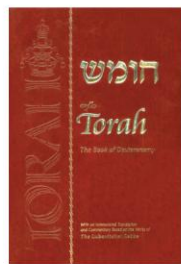
MINCHA

Sun - Tues	8:00 pm
Wed - Thurs	8:00 pm

MAARIV

Sun - Tues	8:48 pm
Wed - Thurs	8:44 pm

Torah Reading Page Numbers

PARASHA – PG 100
HAFTORA – PG 244

PARASHA – PG 1935
HAFTORA – PG 1965

PARASHA – PG 474
HAFTORA – PG 483

SPONSORS

KIDDUSH

Avner Bar Dayan in memory of
his father Baruch ben Itzchak

KIDDUSH

Mazal Tov to Levi Binshtock for
his birthday and Good Luck in the
Yeshiva

KIDS CLUB

SUNDAY BREAKFAST

COFFEE CORNER

Myriam Troyna in memory of her
father Abraham ben Yosef

BEYT MEDRASH CHAVRUTA

Sep - May

CHAI HEBREW SCHOOL

2026-2027
REGISTRATION WITH OPM

Only \$360

Bat-Mitzvah Club

Chabad

Sep. 6

מרכז חב"ד לדוברי עברית
פסח 5787

BBQ

השנתי שלנו!

Coming Soon!

Calendar - תאריך 5787 - תשפ"ד

Chabad

CHABAD JEWELRY

BAT MITZVAH CLUB

2026-2027

CHAI GILGIL AFTER SCHOOL

2026-2027

\$1500

HENRY & IRIS SILBERMAN BUILDING
CHABAD HEBREW COMMUNITY CENTRE

בית חב"ד

JEWISH
LEARNING

עלון בית הכנסת

פרשת שופטים
ב' אלול, 5786
15 באוגוסט 2026

פרשת השבוע בעמוד...

פרשה - עמ' 474
הפטרה - עמ' 483

פרשה - עמ' 1935
הפטרה - עמ' 1965

פרשה - עמ' 100
הפטרה - עמ' 244

זמני התפילות

שבת

8:05 pm
6:44 pm
8:00 pm
9:30 am
7:45 pm
9:08 pm

הדלקת נרות
מנחה מוקדמת
מנחה (יום ששי)
שחרית
מנחה
צאת השבת

ימות החול

שחרית

9:00 am
7:00 am
7:00 am

יום ראשון
שני, חמישי
שלישי, רביעי, ששי

מנחה

8:00 pm
8:00 pm

ראשון - שלישי
רביעי - חמישי

ערבית

8:48 pm
8:44 pm

ראשון - שלישי
רביעי - חמישי

השבוע בחסות...

קידוש

מזל טוב לת' לוי בינשטוק לרגל
יום הולדתו ובהצלחה בישיבה

קידוש

אבנר בר דיין לע"נ אביו
ברוך בן יצחק ע"ה

ארוחת בוקר יום א

מועדון שבת לילדים

בית מדרש חברותא

פינת קפה

מרים טרוינה לע"נ אביה,
אברהם בן יוסף

Sep- May
CHAI HEBREW SCHOOL
תחילת לימודי חסידי חב"ד
2026-2027
באוגוסט 15, 2026
Only \$360

Bat-Mitzvah Club
החל מ-12 שנים
החל מ-\$100
החל מ-12 שנים
החל מ-\$100

Sep. 6
BBQ
השנתי שלנו!

Coming Soon!
החל מ-12 שנים
החל מ-\$100
החל מ-12 שנים
החל מ-\$100

BAT MITZVAH CLUB
החל מ-12 שנים
החל מ-\$100
החל מ-12 שנים
החל מ-\$100

AFTER SCHOOL
2026-2027
החל מ-\$1500